

Riadenie vodných zdrojov odolné voči klimatickej zmene pre poľnohospodárstvo, občanov a ekosystémy

Nitra, 19.4.2024, výskumné centrum AgroBioTech, SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2

Budúcnosť našej krajiny: ako by mohli pomôcť pozemkové úpravy?

Zlatica Muchová

Ústav krajinného inžinierstva
Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

1

ZMENA KLÍMY - ADAPTÁCIA KRAJINY

Národný plán adaptácie na zmenu klímy
„Adaptačná stratégia“
145 strán

„Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 – 2027“
1100 strán

...rozpracovávajú adaptačné opatrenia do konkrétnych úloh, určujú gestorov a plnenie...

„xy“ konkrétnych úloh - okrem iných aj tieto:

„Podpora prírodných opatrení na zadržiavanie vody, v obdobiach výdatných alebo nadmerných zrážok na využitie v obdobiach nedostatku“

Zvyšiť retenčnú schopnosť krajiny, sústrediť sa na integráciu protipovodňovej ochrany s poľnohospodárstvom v nížinných oblastiach“

„Budovať opatrenia zamerané na spomalenie odtoku vody z povodia a územia“

Sústrediť sa na límenie odtoku v horských oblastiach“

„Udržiavať a tam, kde je to možné obnovovať mokrade a meandrovanie tokov, vytvárať podmienky na zabezpečenie spojitosti vodných tokov“

„Budovať vodné ekosystémy a mokrade, rozptýlenú vegetáciu v krajine a čiastočne aj lesné ekosystémy, ktoré nie sú priamo spojené s produkciou poľnohospodárskych plodín“

„Výstavba, údržba, oprava a rekonštrukcia vodných stavieb a poldrov“
„Obnova degradovaných mokradí a inundačných území“

„Slovensko potrebuje budovať vodozádržné zariadenia, malé vodné nádrže a ich prepojenie na zavlažovacie systémy“

„Zabezpečiť budovanie vsakovacích lesných pásov a iných prvkov zelenej infraštruktúry“

„Stabilizovať územia a rozširovať prvky zelenej a modrej infraštruktúry“

„Uplatňovať prírode blízke opatrenia v krajine“

„Vytvárať líniové vegetačné krajinné prvky“

„Zabezpečiť vhodné spôsoby využívania územia tam, kde hrozí zvýšené riziko erózie a vzniku povodní“

„Budovať prvky zelenej infraštruktúry“

„Podporovať budovanie krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde“

2

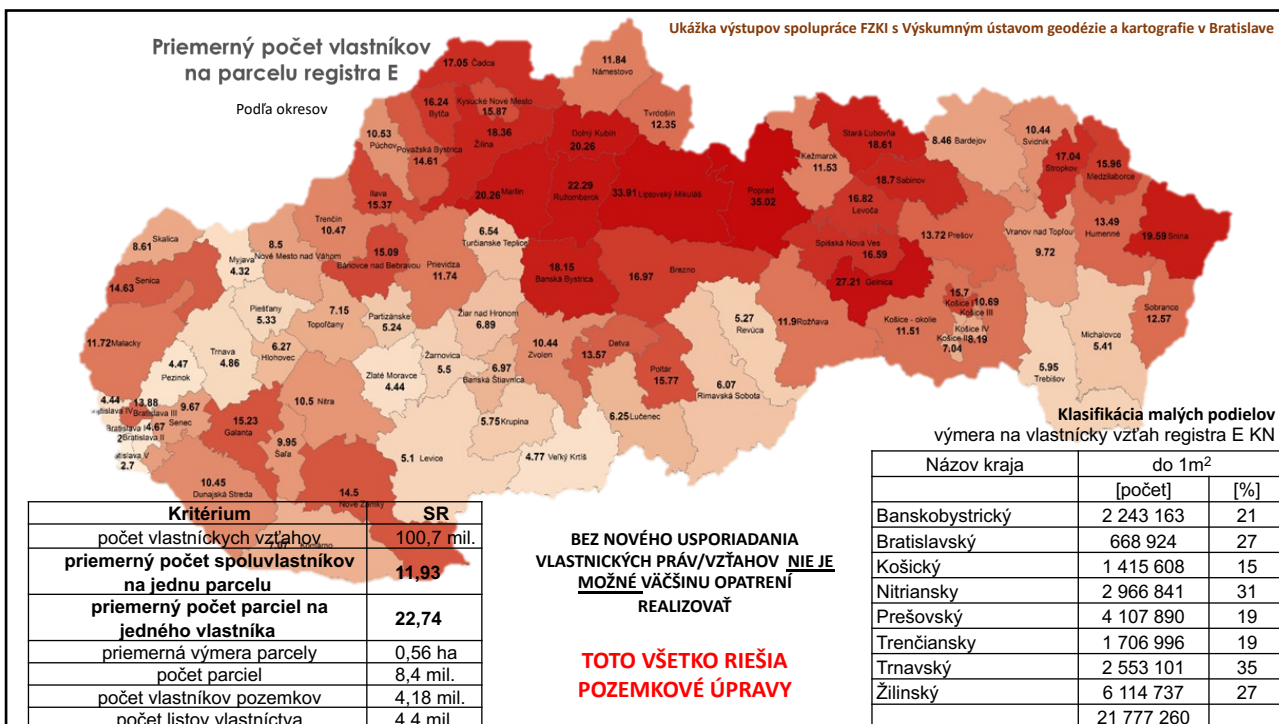

Zabezpečiť vhodné spôsoby využívania územia tam, kde hrozí zvýšené riziko erózie ???

Ukážka z projektu spolupráce FZKI s praxou – územie Trávnica

3

4

Pár postrehov o pozemkových úpravách:

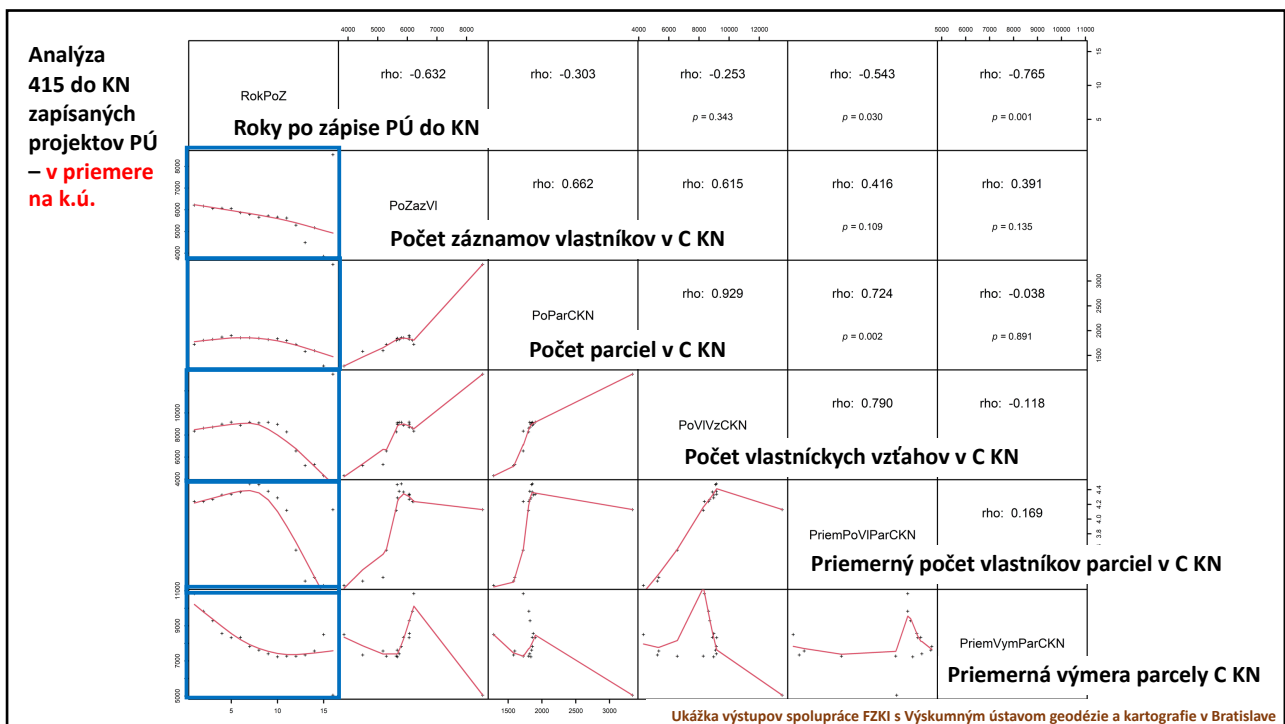
Mnohí chápu PÚ, len ako sceľovanie/komasáciu pozemkového vlastníctva
 Usporiadanie vlastníckych vzťahov nie je / nemá byť hlavným cieľom, je to len prostriedok ako naplniť §1 zákona o pozemkových úpravách – „**racionálne priestorové usporiadanie pozemkového vlastníctva v súlade s požiadavkami a podmienkami ochrany životného prostredia....**“

Nie sú to / nemali by to byť len geodetické a katastrálne práce, ale najmä **plán spoločných zariadení a opatrení** má byť hlavný dokument **Spoločnosť stále viac požaduje zvyšovať aj mimo produkčné funkcie krajiny.**

Navrhnuté opatrenia v projekte pozemkových úprav zvyšujú retenčnú schopnosť krajiny, rozptyľujú povrchový odtok, podporujú vsakovanie, majú ekologické funkcie, zmierňujú degradáciu pôdy atď. **Avšak nie sú všeliakom...**

Pozemkové úpravy sú zbytočné, aj tak sa to bude ďalej a znovu drobiť...

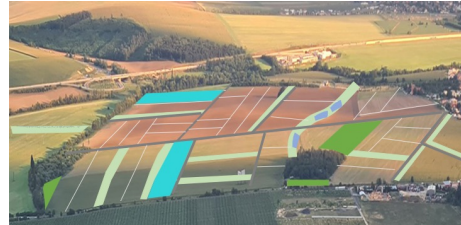
5

6

Ako by mohli pomôcť pozemkové úpravy implementácií opatrení SP SPP a adaptačnej stratégie?

V procese pozemkových úprav je navrhovaný ucelený systém adaptačných opatrení, zahrňujúcich komplexnú ochranu pôdy a vodohospodárske opatrenia s účinnosťou počas sucha aj povodní.

Dôsledná analýza územia			Stanovenie nárokov vlastníkov s ktorými vstupujú do PÚ Aktívny vlastník
Návrh systému dopravných, vodohospodárskych, protieróznych, ekologických a krajínovorných opatrení Profesia/autorizácia krajinného inžiniera			Nová katastrálna mapa, iba register C KN, súlad druhov pozemkov s terénom Realizácie...

7

8

ADAPTAN II – Integrované přístupy adaptace krajiny Moravskoslezského kraje na změnu klimatu

Ukážka výstupů spolupráce FZKI s:

Norway grants | STÁTNI FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY | Společně pro zelenou Evropu | Podpořeno Norským prostřednictvím Norských fondů.

VÝŠKÉ ÚSTAV TECHNICKÉ STAVEBNÍ V BRNĚ | VÝZKUMNÝ ÚSTAV VODNĚHOSPODÁŘSKÝ I. G. MAŠARYKA | ARVEN | NIBIO | NORSKÉ INSTITUTY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Záchytné průlehy s ozeleněním

Vodní tůň, mokřad

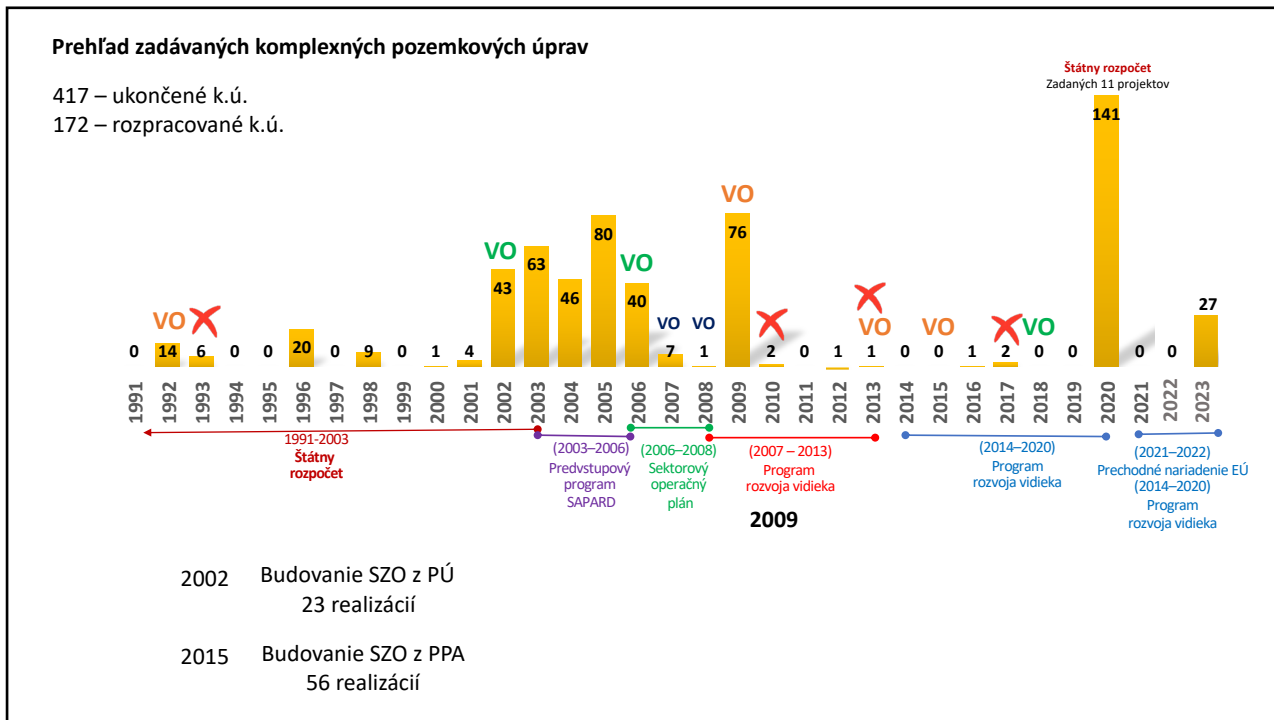
Před realizací

9

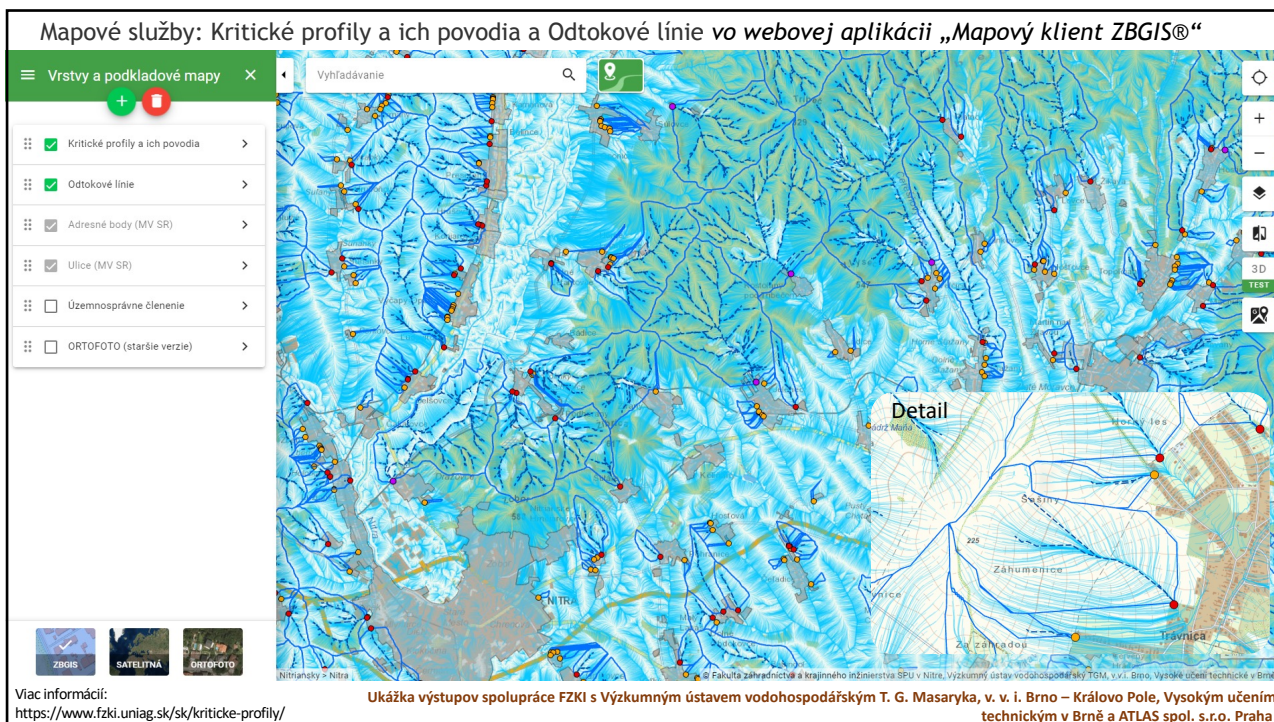

Realizace SZO

10

11

12

Riadenie vodných zdrojov odolné voči klimatickej zmene pre poľnohospodárstvo, občanov a ekosystémy

Nitra, 19.4.2024, výskumné centrum AgroBioTech, SPU v Nitre, Tr. A. Hlinku 2

Ďakujem za pozornosť.

Zlatica Muchová

Ústav krajinného inžinierstva
Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

